overholdelsen af de garantier, som fællesskabsretten giver med hensyn til den administrative sagsbehandling. Disse garantier omfatter bl.a. kravet om, at den kompetente institution omhyggeligt og upartisk skal undersøge alle relevante forhold i den enkelte sag, den pågældendes ret til at fremføre sine synspunkter, samt kravet om, at afgørelsen skal forsynes med en tilstrækkelig begrundelse. Kun under disse omstændigheder kan Domstolen efterprøve, om de faktiske og retlige omstændigheder, der har betydning ved udøvelsen af skønnet, forelå.

Beslutning 83/348 bør erklæres ugyldig, da den ikke er truffet under overholdelse af disse principper, som i denne sag ville have forudsat, *at* den ekspertgruppe, hvis udtalelse Kommissionen fulgte, havde været sammensat på en formålstjenlig måde, *at* den institution, som søgte om toldfritagelse, havde kunnet fremføre sine synspunkter med hensyn til de for sagen relevante forhold og i givet fald de for Kommissionen foreliggende dokumenter, og *at* den endelige beslutnings begrundelse ikke blot havde gentaget en tidligere beslutnings begrundelse.

RETSMØDERAPPORT
i sag C-269/90 *

I — De relevante retsregler

1. Tvisten i hovedsagen vedrører toldfritagelse for et videnskabeligt apparat indført til Fællesskabet i henhold til artikel 3 i Rådets forordning (EØF) nr. 1798/75 af 10. juli 1975 om fritagelse for told efter Den Fælles Toldtarif ved indførsel af uddannelsesmæssigt, videnskabeligt eller kulturelt materiale (EFT L 184, s. 1) i den fra den 1. januar 1980 gældende version, som affattet ved Rådets forordning (EØF) nr. 1027/79 af 8. maj 1979 (EFT L 134, s. 1) og Kommissionens forordning (EØF) nr. 2784/79 af 12. december 1979 om fastsættelse af gennemførelsesbestemmelserne til forordning nr. 1798/75 (EFT L 318, s. 32).

2. Disse forordninger skal sikre gennemførelsen i Fællesskabet af Firenze-overenskomsten, der er udarbejdet på Unesco's initiativ, som supplerede Nairobi-protokollen, der blev godkendt af Fællesskabet ved Rådets afgørelse 79/505/EØF af 8. maj 1979 (EFT L 134, s. 13).

3. I den første betragtning til forordning nr. 1798/75 hedder det, at for at lette såvel den frie udveksling af ideer som udøvelse af kulturelle aktiviteter og videnskabelig forskning inden for Fællesskabet bør der i videst muligt omfang indrømmes materiale af uddannelsesmæssig, videnskabelig eller kulturel art fritagelse for told efter Den Fælles Toldtarif.

* Processprog: tysk.

4. Toldfritagelsen gælder kun på den i artikel 3, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1798/75 fastsatte betingelse, nemlig at instrumenter eller apparater af tilsvarende videnskabelig værdi ikke samtidig fremstilles i Fællesskabet.

5. For at opnå toldfritagelse i henhold til artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1798/75 skal modtagerinstitutionen eller -organet i henhold til artikel 6 i forordning nr. 2784/79 indgive anmodning herom over for den kompetente myndighed med oplysninger om den nøjagtige handelsbetegnelse for det pågældende instrument eller apparat og om, hvad det skal anvendes til, samt navn eller firmanavn og adresse på det eller de firmaer i Fællesskabet, der er foretaget henvendelse til med henblik på levering af et instrument eller apparat af tilsvarende videnskabelig værdi som det instrument eller apparat, for hvilket der er anmodet om toldfritagelse, resultatet af disse henvendelser samt en detaljeret begrundelse for, at et instrument eller apparat, der er til rådighed i Fællesskabet, ikke er egnet til det særlige videnskabelige arbejde, der skal udføres.

6. I henhold til artikel 7 i forordning nr. 2784/79 træffer den nationale kompetente myndighed umiddelbart afgørelse om anmodningen i alle de tilfælde, hvor de oplysninger, der står til dens rådighed, gør det muligt, eventuelt efter høring af de pågældende erhvervskredse, at afgøre, om instrumenter eller apparater af tilsvarende videnskabelig værdi for tiden fremstilles i Fællesskabet. I modsat fald oversendes anmodningen til Kommissionen, som hører medlemsstaterne og i tilfælde af indsigelse forelægger sagen for en ekspertgruppe for at undersøge sagen. Dersom det fremgår af ekspertgruppens undersøgelse, at der fremstilles apparater af tilsvarende videnskabelig værdi i Fællesskabet, vedtager Kommissionen en beslutning om, at det pågældende apparat ikke opfylder betingelserne for toldfritagelse. I modsat fald vedtager den en beslutning om, at betingelserne er opfyldt. Kommissionens beslutning meddeles alle medlemsstaterne senest inden for to uger.

II — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger i hovedsagen

1. Sagsøgeren i hovedsagen, Technische Universität München, lod mellem den 1. juni 1979 og den 23. marts 1981 et af firmaet Japan Elektron Optics Laboratory Ltd i Tokyo fremstillet scanning- elektronmikroskop model JSM-35 C samt tilbehør ekspedere til fri omsætning. Apparatet var bestemt til universitetets forskningsopgaver inden for fagområderne kemi, biologi og geovidenskaber og skulle anvendes til undersøgelse af elektrokemiske processer, geologiske, mineralogiske og levnedsmiddelkemiske problemer, i plast, fotografiske emulsioner og biologiske systemer.

2. Sagsøgte i hovedsagen, Hauptzollamt München-Mitte, fritog først apparatet og tilbehøret for told. Ved afgørelser af 14. og 15. april og 22. juni 1982 krævede Hauptzollamt derpå told på 31 110, 20 DM og indførselsomsætningsafgift heraf på 3 746,50 DM. Som begrundelse henviste man i det væsentlige til Kommissionens beslutning 82/86/EØF af 23. december 1981 (EFT

1982 L 41, s. 53), som vedrørte et lignende apparat.

3. Under klagesagen inddrog Hauptzollamt Kommissionen i sagen i henhold til artikel 7, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 2784/79. Kommissionen vedtog den 5. juli 1983 beslutning 83/348/EØF (EFT L 188, s. 22), hvorefter elektronmikroskopet ikke kunne indføres med fritagelse for told, da der i Fællesskabet på det pågældende tidspunkt fremstilledes apparater af tilsvarende videnskabelig værdi og med samme anvendelsesformål, hvilket navnlig gjaldt apparatet PSEM 560 X fremstillet af Philips Nederland BV. Sagsøgerens klage blev ikke taget til følge.

4. Technische Universität indbragte sagen for Finanzgericht München. Det gjorde i det væsentlige gældende, at de forskningsopgaver, som skulle udføres af universitetets »Laboratorium für Strukturchemie«, vedrørte problemer ved kemiske strukturer, som kun kunne løses med det japanske apparat. Philips' apparat egnede sig ikke, da det havde en mindre opløsningsevne og dybdeskarphed samt langt mindre arbejdsafstand. Dette blev bekræftet af en af Finanzgericht udpeget sagkyndig.

5. Finanzgericht lagde i dom af 28. oktober 1987 til grund, at det japanske apparat var et videnskabeligt apparat efter artikel 3, stk. 1, litra a), i Rådets forordning nr. 1798/75. På det tidspunkt, da sagsøgeren bestilte apparatet, blev der ikke fremstillet noget apparat af tilsvarende videnskabelig værdi i Fællesskabet, jf. forordningens artikel 3, stk. 1, litra b). Det i Kommissionens beslutning 83/348 nævnte apparat fra Philips kunne ikke være til samme nytte som det indførte apparat for sagsøgerens videnskabelige formål, navnlig på grund af dets mindre opløsningsevne. Finanzgericht støttede sig i den forbindelse på en sagkyndig erklæring af 19. maj 1987 fra »Laboratorium für Elektronmikroskopie« ved Rheinland-Westphalens Technische Hochschule i Aachen.

6. Efter Finanzgericht's opfattelse kunne Kommissionens beslutning 83/348 ikke være til hinder for at fritage det indførte elektronmikroskop for told, da den er ugyldig, fordi den beror på en åbenbar vildfarelse hos Kommissionen ved bedømmelsen af de faktiske betingelser i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1798/75.

7. Hauptzollamt har iværksat en revisionsanke af Finanzgericht's dom til Bundesfinanzhof. Bundesfinanzhof anser sagen for at rejse spørgsmål om gyldigheden af Kommissionens beslutning 83/348.

8. Bundesfinanzhof har anført, at ifølge artikel 3, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1798/75 må de nationale toldmyndigheder kun indrømme toldfritagelse for et indført videnskabeligt apparat, såfremt apparater af tilsvarende videnskabelig værdi ikke fremstilles i Fællesskabet på tidspunktet for bestillingen. Såfremt myndighederne, som i

det foreliggende tilfælde, ikke kunne træffe en sådan afgørelse, skulle de ifølge artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 2784/79 inddrage Kommissionen i sagen. Såfremt Kommissionen, ligesom her, træffer en negativ beslutning i medfør af artikel 7, stk. 6, i denne forordning, så er de nationale toldmyndigheder bundet af en sådan beslutning, dvs. at de altså ikke kan meddele toldfrihed for apparatet.

9. For det tilfælde, at Domstolen imidlertid skulle nå til den opfattelse, at Kommissionens beslutning 83/348 ikke er ugyldig, fordi der hverken foreligger en åbenbar fejlbedømmelse eller magtfordrejning, anmoder Bundesfinanzhof om, at Domstolen tager sin hidtidige praksis op til fornyet overvejelse.

10. Bundesfinanzhof har anført, at Domstolen hidtil som fast praksis har fastslået, at den under en sådan prøvelse kun har en begrænset prøvelsesret. Ifølge denne praksis kan den altså i betragtning af den tekniske karakter af den undersøgelse, hvorved det skal fastslås, om de forskellige apparater er ligeværdige, kun i tilfælde af åbenbar fejlskøn og magtfordrejning underkende den beslutning, der er vedtaget af Kommissionen herom (se senest dom af 15.3.1989, sag 303/87, Universität Stuttgart, Sml. s. 705). Bundesfinanzhof finder det tvivlsomt, om denne opfattelse kan følges.

11. De nationale toldmyndigheders afgørelse om toldfritagelse i henhold til forordning nr. 1798/75 er efter Bundesfinanzhof's opfattelse en retlig afgørelse. Toldmyndigheden har intet skøn. Hvis betingelserne i den nævnte bestemmelse er opfyldt, skal toldmyndighederne fritage varerne for told. Skønt forordningens artikel 3, stk. 1, indeholder nogle ubestemte retlige begreber, har toldmyndighederne heller ikke noget skøn, der er unddraget fuld domstolsprøvelse.

12. Toldmyndighedernes konstatering af de faktiske omstændigheder og anvendelsen af begreberne i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1798/75 på de konkret fastslåede faktiske omstændigheder er ifølge Bundesfinanzhof også uden begrænsning underlagt domstolsprøvelse. Den omstændighed, at toldmyndighedernes prøvelse i vidt omfang har teknisk karakter, ændrer intet heri. Afgørelserne om f.eks. tarifering af en vare i Den Kombinerede Nomenklatur er ofte af samme tekniske art, uden at det kan hævdes, at domstolene kun kan prøve, om forvaltningsafgørelsen herom indeholder åbenbare fejl.

13. Ifølge Bundesfinanzhof skal en kommissionsbeslutning i henhold til artikel 7, stk. 6, i forordning nr. 2784/79 kunne underkastes domstolsprøvelse i samme omfang som de nationale toldmyndigheders afgørelse. En kommissionsbeslutning er retligt urigtig og må derfor kendes ugyldig, når det fremgår af prøvelsen deraf, at den er baseret på en urigtig fortolkning af artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1798/75, eller at Kommis-

sionen har begået fejl ved konstateringen af de faktiske omstændigheder eller ved anvendelsen af begreber i den nævnte bestemmelse på de fastslåede faktiske omstændigheder. Også såfremt Kommissionens vildfarelse ikke er åbenbar, er beslutningen retsstridig, hvorefter den må tilsidesættes som ugyldig.

14. Om Kommissionens beslutning er lovlig i denne forstand, er efter Bundesfinanzhof's opfattelse underkastet Domstolens uindskrænkede prøvelse. En kun begrænset prøvelse i overensstemmelse med Domstolens hidtidige praksis ville betyde, at en retligt urigtig kommissionsbeslutning, som var bebyrdende for de erhvervsdrivende, ville blive opretholdt, blot fordi de af Kommissionen begåede fejl ikke er åbenbare. Bundesfinanzhof har understreget, at jo vanskeligere de tekniske spørgsmål er, der skal afgøres, desto mere uanfægtelig vil Kommissionens beslutning herom være. Det er derfor tvivlsomt, om en sådan forringelse af borgernes retsbeskyttelse ville være forenelig med det efter fællesskabsretten gældende princip om effektiv retsbeskyttelse.

15. Bundesfinanzhof har derfor forelagt Domstolen spørgsmålet, om Kommissionens beslutning 83/348 af 5. juli 1983 er gyldig.

16. Forelæggelseskendelsen af 17. juli 1990 blev registreret på Domstolens Justitskontor den 6. september 1990.

17. I medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af Technische Universität München ved Wachinger og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent J. Sack, som befuldmægtiget.

18. På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Domstolen har dog anmodet Kommissionen om at fremlægge sagsøgerens ansøgning om fortoldning med tilhørende bilag samt mødeprotokollerne fra de møder, som ekspertgruppen har holdt i denne sag. Domstolen har også stillet en række spørgsmål vedrørende gruppens arbejdsmåde. Spørgsmålene blev besvaret inden for den fastsatte frist.

III — Skriftlige indlæg for Domstolen

1. *Sagsøgeren* i hovedsagen er af den opfattelse, at det af Philips fremstillede apparat på grund af de tekniske specifikationer ikke er egnet til de forskningsopgaver, som skal udføres af Laboratorium für Strukturchemie. De særlige problemstillinger på området kan kun løses tilfredsstillende af det japanske apparat. Kommissionens beslutning 83/348 er derfor ugyldig, da den beror på et åbenbart fejlskøn.

2. *Kommissionen* gør gældende, at såfremt man betragter Domstolens hidtidige praksis vedrørende toldfritagelse for videnskabelige apparater og instrumenter, kan man ikke fastslå, at Domstolen ikke har sikret de pågældende en effektiv retsbeskyttelse, eftersom Domstolen i talrige tilfælde har annulleret Kommissionens beslutninger.

En retssags art og kompleksitet kan føre til, at domsmyndigheden indskrænker sin prøvelse til sådanne omstændigheder, som anses for væsentlige, og som den anser for bedst at kunne få hold på inden for en rimelig frist. Sådanne begrænsninger i domstolsprøvelsen er almindelige i alle medlemsstaternes retssystemer og forekommer navnlig i forbindelse med tekniske sagsforhold eller meget komplekse sager.

Ved behandling af tekniske spørgsmål kan ønsket om at få alle relevante omstændigheder fuldstændig oplyst være så tidsmæssigt og økonomisk krævende, at det i betænkelig grad forsinker sagens afgørelse. Det tilkommer Domstolen selvstændigt at udvikle den målestok, som forekommer bedst egnet til at bedømme sådanne tilfælde. Før der foretages en forelæggelse for Domstolen, står det de nationale domstole frit for at iværksætte alle de forholdsregler, som er nødvendige for at få oplyst de faktiske forhold i de for dem verserende sager. Kommissionen anser det for udelukket, at Domstolen under sin sagsbehandling ikke i rimeligt omfang vil tage hensyn til de resultater, som er fremkommet ved denne oplysning af sagen.

Med hensyn til gyldigheden af beslutning 83/348 har Kommissionen anført, at problemet med hensyn til ligeværdighed vurderes ved at sammenligne det importerede apparats egenskaber og specifikationer med dem for det tilsvarende apparat, som er fremstillet i Fællesskabet, for at afgøre, om sidstnævnte kan anvendes til samme videnskabelige formål og være af samme nytte som det indførte apparat. I den forbindelse skal de egenskaber, som importøren fremhæver for at godtgøre, at der ikke foreligger ligeværdighed, tillægges særlig opmærksomhed.

Kommissionen har faktisk undersøgt ligeværdigheden ud fra disse kriterier og kom til det resultat, at de omhandlede apparater er ligeværdige.

Med hensyn til sagsøgerens argument om, at forskningsopgaverne på grund af deres særlige karakter kun kunne udføres med det japanske apparat, da det kun var dette, som rådede over bestemte tekniske faciliteter, har Kommissionen anført, at Kommissionen og medlemsstaternes eksperter i det væsentlige var bekendt med, at det japanske mikroskop havde en større opløsningsevne (mere end 100 ångstrøm), en større arbejdsafstand (39 mm i stedet for 9 mm), og at det er udstyret med et kryogent anlæg og frysefælder for at kunne foretage forsøg ved meget lave temperaturer (-150°). Under eksperternes møder blev disse synspunkter indgående diskuteret ved hjælp af dokumenter fra det nederlandske toldvæsen og fra Philips.

Det fremgår navnlig af den nederlandske delegations dokumenter, at Philips var i stand til at levere et elektronmikroskop af den ønskede type med røntgenspektrometer og kryogent anlæg. I dokumenterne sammenlignes egenskaberne ved det japanske apparat, som sagsøgeren har fremhævet, med egenskaberne ved Philips' apparat (opløsningsevne, arbejdstemperatur, frysefælder). Det af Philips fremstillede apparat har en tilsvarende opløsningsevne (udtrykt i ångstrøm) og kan fungere i kølerum ved de samme temperaturer (-170 eller -180°). Philips' apparat har i øvrigt ikke behov for en frysefælde, fordi det opnår et højere vakuum end det japanske apparat, således at arbejdsafstanden i Philips' apparat kan være mindre end i det japanske.

Den af Finanzgericht München indhentede sagkyndige erklæring indeholder ikke herudover yderligere oplysninger. De første halvanden side indeholder blot en fremstilling af det tekniske udstyr, som kræves for forskningsopgaverne, og nogle almindelige udtalelser om den fremgangsmåde, som normalt følges ved anskaffelsen. På de øvrige sider er det kriterium for sammenligning, som den sagkyndige har anvendt, en gengivelse af de forsøg, som er foretaget med de to instrumenter, hvilket fremgår af sagen. Da det japanske apparats billeder er skarpere end Philips' apparats, kommer den sagkyndige til det resultat, at de ikke er ligeværdige, og at det japanske apparat er bedre. Begrundelsen herfor udgør kun et afsnit i erklæringen.

Spørgsmålet om sammenligning af apparaternes kvalitet på grundlag af fotografier er allerede behandlet i det nederlandske toldvæsens udtalelse vedrørende ansøgningen om toldfritagelse. Det anførtes deri, at der måtte tages en række forbehold over for en sådan sammenligning, og at enhver af disse optagelser i det mindste måtte overholde visse forskrifter. Det fremgår imidlertid entydigt af erklæringen, at den sagkyndige slet ikke har kontrolleret, om der forelå sådanne ensartede forskrifter, og om disse var overholdt.

Værdien af den sagkyndige erklæring, som er udarbejdet under den nationale sag, er derfor ringe, idet den alene hviler på optagelserne, uden at det først er undersøgt, om disse er foretaget under betingelser, som sikrer neutralitet. Denne sagkyndige erklæring kan i intet tilfælde godtgøre, at Kommissionens beslutning er ugyldig.

Den udtalelse til den sagkyndige erklæring, som i den foreliggende sag er indhentet fra Philips, som sagsøgeren påberåber sig, redegør detaljeret for, hvorfor det af Philips fremstillede apparat må anses for ligeværdigt. I denne udtalelse henvises der bl.a. til en opløsningsevne på indtil 40 ångstrøm, detektoren for bagudstrålende elektroner, og det med luftsluse udstyrede kryosystem. Philips redegør for betænkelighederne ved at sammenligne apparaterne alene ved hjælp af fotografiske optagelser. Der redegøres også for under hvilke betingelser, en sådan sammenligning i givet fald kan ske. I det foreliggende tilfælde har den sagkyndige ikke overholdt disse betingelser. Den sagkyndige erklæring indeholder desuden visse klart forkerte oplysninger med hensyn til Philips'

apparats opløsningsevne. Det er derfor med de største betænkeligheder, at der måtte blive truffet endelig afgørelse på grundlag af denne sagkyndige erklæring.

Kommissionen understreger, at Domstolen, for så vidt som den måtte lægge eksperternes udtalelse til grund, kun kan ophæve Kommissionens beslutning i tilfælde af, at der foreligger en åbenbar fejl med hensyn til de faktiske eller retlige omstændigheder eller magtfordrejning. Kommissionen har med medlemsstaternes tekniske eksperter foretaget en indgående gennemgang af alle sagsøgerens tekniske oplysninger sammen med de af Philips fremlagte dokumenter, som det nederlandske toldvæsen har kontrolleret, og der er ikke overset en væsentlig faktisk eller retlig omstændighed. Den af Finanzgericht indhentede sagkyndige erklæring forelå endnu ikke på dette tidspunkt. Da erklæringen under alle omstændigheder ensidigt bygger på et utilstrækkeligt kriterium, kan den ikke få betydning for Kommissionens beslutning. Kommissionen har ikke bygget sin beslutning på økonomiske betragtninger, men alene på de to apparaters objektive tekniske egenskaber.

Såfremt Domstolen måtte tage sin praksis op til fornyet overvejelse, kræves det efter Kommissionens opfattelse, at det pålægges en uvildig part at udarbejde en ny teknisk sagkyndig erklæring. Der kan nemlig ikke træffes afgørelse i sagen alene på grundlag af de nu foreliggende sagsakter. Det taler for at opretholde den hidtidige praksis, at indhentelsen af kostbare erklæringer ikke står i forhold til tolden for det indførte apparat.

IV — Svar på Domstolens spørgsmål

1. Kommissionen har forelagt Domstolen arbejdsdokumenter af almen art, instruktioner og notater, som fastlægger afviklingen af ekspertgruppens møder, for så vidt angår ansøgninger om toldfritagelse for videnskabelige apparater.

Det fremgår af disse oplysninger, at ekspertgruppens arbejde hviler på udvalgets »forretningsorden« af 17. september 1975 samt de dokumenter, Kommissionen har udarbejdet i form af forklarende bemærkninger, fortolkningsanvisninger mv. for anvendelsen af forordning nr. 1798/75 og forordning nr. 3195/75.

I forretningsordenen findes de nærmere bestemmelser for, hvorledes medlemsstaternes repræsentanter, som udgør gruppen, træffer deres afgørelser.

I henhold til forretningsordenens artikel 6 kan hver medlemsstat højst repræsenteres af fem tjenestemænd, og en medlemsstats repræsentant kan i givet fald kun repræsentere én anden medlemsstat. Det bestemmes desuden i forretningsordenens artikel 6, at kvorum kræver det samme stemmeantal som for at afgive en udtalelse.

I henhold til forretningsordenens artikel 10 er gruppens arbejde fortroligt.

Med hensyn til, hvorledes disse arbejder afvikles, har Kommissionen anført, at der normalt ikke træffes en beslutning efter et møde, men at en ansøgning altid behandles på mindst to møder for at få tid til at foretage den fornødne efterforskning. I hvert tilfælde tilstræbes det, at der nås til enighed mellem det størst mulige antal tekniske eksperter.

I dette tilfælde var der tale om at bekræfte en allerede truffet beslutning; derfor blev sagen kun behandlet på ét møde.

2. Som svar på spørgsmålet, om der er truffet generelle beslutninger om, hvordan ekspertgruppen skal afgøre, om videnskabelige apparater er ligeværdige, har Kommissionen anført, at betingelserne for at fastslå ligeværdighed er fastlagt i artikel 3, stk. 3, tredje led, i forordning nr. 1798/75. Kommissionen har føjet visse yderligere forklaringer hertil.

Kommissionen understreger, at der ved undersøgelsen af, om der foreligger ligeværdighed, ikke gennemføres sammenlignende tests. Det ville være en sagsbehandlingsfejl at foretage en bedømmelse af apparaternes kvalitet. Man kan kun holde sig til »brochuren«, dvs. producentens oplysninger om apparatet.

3. Med hensyn til spørgsmålet, om det i tvivlstilfælde anerkendes eller nægtes, at et indført videnskabeligt apparat er ligeværdigt, svarede Kommissionen, at når det på trods af en intensiv efterforskning ikke er lykkedes at fjerne tvivlen, antages der ikke at foreligge ligeværdighed, og der indrømmes toldfritagelse.

4. Med hensyn til de kvalifikationer, som kræves for at blive udpeget til medlem af ekspertgruppen, har Kommissionen anført, at der ikke foreligger formelle bestemmelser herom. Valget finder sted på grundlag af medlemsstaternes bedømmelse. Det skal dog bemærkes, at selv den højeste grad af teknisk viden på et område ikke berettiger den pågældende til at træffe beslutning på et andet område. Den afgørende faktor er derfor ikke den person, som er medlem af gruppen, men den undersøgelse, som denne person udfører med hjælp fra de videnskabelige tjenestegrene, som vedkommendes regering stiller til hans rådighed. De tjenestemænd, som medlemsstaterne udpeger til gruppen, kommer navnlig fra ministerier for områder som videnskab, industri, handel eller finanser. Kommissionen hører altid Forskningscentret i Ispra.

5. Med hensyn til spørgsmålet om, i hvilket omfang den person, som ansøger om toldfritagelse, har mulighed for at forsvare sit synspunkt under sagens behandling for ekspertgruppen, har Kommissionen henvist til Domstolens praksis om, at den pågældende ikke har krav på at blive hørt af ekspertgruppen.

Ifølge Kommissionen er proceduren nemlig udformet som en procedure mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Da den medlemsstat, som har inddraget Kommissionen i sagen, selv anvender ansøgerens argumenter — ellers ville den ikke have inddraget Kommissionen i sagen — og ansøgeren står i kontakt med denne medlemsstat, kan alle ansøgerens væsentlige argumenter inddrages i sagen på denne måde. Gruppen udsætter ofte sit arbejde, for at medlemsstaten kan underrette den pågældende om situationen efter ekspertgruppens møder. Ifølge Kommissionen er der i øvrigt alene ved domstolene en grundlovsmæssig ret til at blive hørt, men ikke i forbindelse med en administrativ procedure.

6. Kommissionen har erklæret, at den ikke har kendskab til, om Technische Universität München har haft mulighed for at tage stilling til de angivelser, som var indeholdt i det dokument, som fandtes som bilag til Kommissionens bemærkninger, og som havde overskriften »Application for the duty-free importation of JSM-35 C electron microscope into Federal Republic of Germany — File n° 283-3618«.

Den har dog bemærket, at dette dokument indeholder en imødegåelse af ansøgerens argumenter, og at ansøgeren allerede vidste, hvilket apparat der ville spille en rolle i forbindelse med efterprøvelsen af ligeværdighed. Kommissionen har tilføjet, at de gældende regler i øvrigt ikke er udformet som en kontradiktorisk procedure.

M. Díez de Velasco
Refererende dommer